

TİCARET VE SANAYİ ODALARI AİDATLARININ ÖDENMESİ

5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliđi İle Odalar Ve Borsalar Kanununun 4üncü maddesinde odalar; *“üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslekî disiplin, ahlâk ve dayanışmayı korumak ve bu Kanunda yazılı hizmetler ile mevzuatla odalara verilen görevleri yerine getirmek amacıyla kurulan, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.”* şeklinde tanımlanmıştır.

5174 sayılı Kanunun 5inci maddesi uyarınca odalar illerde, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliđinin olumlu görüşü üzerine Sanayi ve Ticaret Bakanlığının kararı ile kurulmaktadır. Aynı Kanununun 9’uncu maddesi uyarınca da Ticaret siciline kayıtlı tacirler ve 5 inci maddeye göre sanayici ve deniz taciri sıfatını haiz tüm gerçek ve tüzel kişiler ile bunların şubeleri ve fabrikaları, buldukları yerdeki odaya kaydolmak zorundadırlar. Diğer taraftan Odalara kaydı zorunlu olan gerçek ve tüzel kişilerle bunların şubeleri, kamu kurumu niteliğindeki başka meslek kuruluşlarına, birlik ve teşekküllere üye olmaya ve aidat ödemeye mecbur tutulamaz. Ancak, kayıt zorunluluğunu bir ay içinde yerine getirmeyenler, odalar tarafından re’sen kaydedilir ve durum kendilerine tebliğ edilir.

Öte yandan odalara kayıtlı olanların ya da re’sen kaydedilmiş bulunanların her yıl düzenli olarak aidat ödemeleri gerekmektedir. 5174 sayılı Kanuna göre odalara ödenmesi gereken ücretler üç başlık halinde düzenlenmiştir.

- 1- Kayıt Ücreti,
- 2- Yıllık aidat,
- 3- Munzam aidat.

Bu aidatlarla ilgili bilgiler aşağıda verilmiştir.

I-Kayıt Ücreti

5174 sayılı Kanununun 24'üncü maddesi uyarınca kayıt ücreti ile yıllık aidat, onaltı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgarî ücretin brüt tutarının yüzde onundan az, yarısından fazla olamaz ve kayıt ücretinin alındığı yıl için ayrıca yıllık aidat alınmaz.

II-Yıllık Aidat

Yıllık aidat her yılın **haziran ve ekim aylarında iki eşit taksitte**, yıl içinde kaydedilenlerin kayıt ücreti ile önceki yıldan itibaren geçerli olarak kaydedilmesi gerekenlerin kayıt ücretleri ve yıllık aidatları ise durumun kendilerine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenmektedir.

III- Munzam Aidat

5174 sayılı Kanununun 25'inci maddesi uyarınca munzam aidat Odalarca her yıl için; gerçek kişi tacir ve sanayicilerin gelir vergisine ilişkin beyannamelerinde gösterilen ticarî kazanç toplamı; tüzel kişi tacir ve sanayicilerin ise ödeyecekleri kurumlar vergisine ilişkin beyannamelerinde gösterilen ticarî bilanço kârı üzerinden **binde beş oranında tahsil olunur.** Birden fazla odaya kayıtlı bulunanların munzam aidatı, üye tarafından ilgili odalara eşit olarak paylaşılacak suretiyle yatırılır. Zarar eden üyeler, o yıl için munzam aidat ödemezler. Çalışma alanları içinde birden fazla şubesi bulunan üyelerin munzam aidatı, bütün şubelerden elde ettikleri gelir veya kurumlar vergisine matrah teşkil eden

ticarî kazanç veya ticarî bilanço kârı üzerinden hesaplanır. Müstakil bilançosu yapılan kurum ve müessese şubeleri ile fabrikalarının munzam aidatı, şube veya fabrikanın bulunduğu yerin odasına ödenir. Bir tüzel kişiliğin merkez, şube ve fabrikalarının değişik yerlerde olması, fakat bilançolarının merkezde tutulması halinde, munzam aidat merkez tarafından mahalli odaya ödenir. Bu oda tahsil ettiği munzam aidatı diğer odalar arasında, izleyen takvim yılının ilk üç ayı içinde eşit olarak paylaşır. Bütün bu hallerde bir müessesenin şubeleri ve fabrikaları ile birlikte ödeyeceği munzam aidat, o yıl için belirlenmiş bulunan yıllık aidat tavanının yirmi katını geçemez. Şubelere kayıtlı üyeler, bu maddede belirlenen munzam aidatın yarısı kadar ödeme yaparlar. Türkiye limanlarında yük alan veya bu limanlara yük getiren ve Türkiye'de herhangi bir odaya kayıtlı olmayan yabancı bayraklı gemiler ile yabancı bir ülkede yerleşik gerçek veya tüzel kişi tacir tarafından işletilen Türk Bayraklı gemilerin Türk limanlarında yükleme ve boşaltmadan sağladıkları tüm navlun hasılatı üzerinden, kruvaziyer ve yolcu gemilerinde gros tonajı üzerinden uluslararası uygulama göz önüne alınmak suretiyle, binde beşi geçmemek ve yıllık munzam aidat tavanını aşmamak kaydıyla oda yönetim kurulunca teklif ve oda meclisince tespit edilecek orana göre hesap edilecek meblağ, geminin limandan ayrıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde, kendileri, temsilcileri veya acenteleri tarafından ilgili liman bölgesindeki deniz ticaret odasına veya bu oda teşkilâtının henüz kurulmadığı yerlerde, ticaret veya ticaret ve sanayi odasına ödenir. Üyeler, ticarî ve sınaî kazançlarına ait bilgileri ve bilançolarını talep üzerine odalara vermek zorundadırlar. Ayrıca odalar, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 5 inci maddesi hükmü çerçevesinde vergi dairelerinden bilgi isteyebilirler. Üye tarafından bilançonun verilmemesi ve vergi dairesinden de sağlanamaması halinde, yıllık aidat tavanının üç katından az olmamak üzere, bir önceki yılın munzam aidatı geçici olarak aynen tahakkuk ettirilir.

Munzam aidat **haziran ve ekim aylarında iki eşit taksitte ödenmektedir.** Yıl içinde kaydedilenlerin kayıt ücreti ile önceki yıldan itibaren geçerli olarak kaydedilmesi gerekenlerin kayıt ücretleri ve yıllık

116/4

aidatları ise durumun kendilerine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde
ödenmektedir.
Saygılarımızla...